

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın, **Tarım ve Orman Bakanı İbrahim Yumaklı** tarafından Anayasanın 98 ve İç Tüzüğü'nün 96. ve 99. Maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Nejla Demir

Yeşil Sol Parti Ağrı Milletvekili

Tarımsal sektör, ülke ekonomisi için hayati bir rol oynamaktadır ve çiftçiler ürünlerini yetiştirirken karşılaştıkları mali zorluklarla mücadele etmek zorundadır. Son yıllarda tarımsal girdi fiyatlarının önemli ölçüde arttığını ve bu artışların çiftçileri olumsuz etkilediğini görmekteyiz. Bu nedenle, çiftçilerin yaşadığı mali zorlukları hafifletmek ve tarımsal üretimi desteklemek amacıyla taban fiyatların enflasyon oranlarında belirlenmesi gerekmektedir. Tarım sektörünün sürdürülebilirliğini sağlamak ve çiftçilerin adil bir şekilde gelir elde etmelerini temin etmek için bu önlem oldukça önemlidir. Tarım sektörü, ülkemiz için stratejik bir öneme sahiptir ve sürdürülebilir bir tarımsal üretim için çiftçilerin desteğe ihtiyacı vardır. Bu nedenle, sizden, taban fiyatların enflasyon oranları dikkate alınarak belirlenmesi için gerekli adımları atmanızı ve çiftçilere daha adil bir gelir sağlamak için acil önlemler almanızı talep ediyoruz. Öte yandan, pamuk, arpa, buğday, ayçiçeği, mercimek gibi tarım ürünlerinde taban fiyatların rekabetçi seviyeye çıkarılması da önemlidir.

TÜİK verilerine baktığımızda, büyükbaş ve küçükbaş hayvan sayısındaki azalma dikkat çekiyor. Son 6 ayda koyun sayısı 2 milyon 122 bin, keçi sayısı 869 bin, sığır sayısı 331 bin ve manda sayısı 5 bin azaldı. Hükümetin hayvancılık ve tarım politikalarındaki tutumundan dolayı çiftçilikle uğraşan insanların sayısının giderek azalması üretimdeki düşüşün önemli etkenlerindendir. Süt fiyatının düşük olması sığır sayısını azaltırken, küçükbaş hayvan fiyatlarının düşüklüğü de koyun sayısını azaltıyor. Hayvan varlığının azalması, et fiyatları açısından önümüzdeki yıllarda yaşanacak sıkıntıyı gözler önüne seriyor. Köylerde yaşayıp çiftçilikle uğraşan yurttaşlar, artan girdi maliyetleri, üretilen ürünün enflasyona karşı azalması gibi sebeplerle hayvanlarını kesime göndererek kentlere ve büyük şehirlere göç ediyor. Seçim bölgem olan Ağrı ilimiz, bu sebeplerden dolayı en çok göç veren kentlerin arasında yer alıyor.

Tarımsal girdi fiyat endeksi (Tarım-GFE) 2023 yılı Temmuz ayında bir önceki aya göre %6,56, bir önceki yılın Aralık ayına göre %21,29, bir önceki yılın aynı ayına göre %34,32 ve on iki aylık ortalamalara göre %69,23 artış gerçekleşti. Ana gruplarda bir önceki aya göre tarımda kullanılan mal ve hizmet endeksinde %5,71, tarımsal yatırıma katkı sağlayan mal ve hizmet endeksinde %11,90 artış gerçekleşti. Bir önceki yılın aynı ayına göre tarımda kullanılan mal ve hizmet endeksinde %29,17, tarımsal yatırıma katkı sağlayan mal ve hizmet endeksinde %76,25 artış gerçekleşti. Bir önceki yılın aynı ayına göre artışın az olduğu alt gruplar %2,26 ile gübre ve toprak geliştiriciler ve %13,20 ile enerji ve yağlar oldu. Yıllık artışın yüksek olduğu alt gruplar ise sırasıyla, %95,89 ile veteriner harcamaları ve %89,23 ile diğer mal ve hizmetler

oldu. Bir önceki aya artışın düşük olduğu alt gruplar sırasıyla, %1,65 ile tarımsal ilaçlar ve %2,28 ile tohum ve dikim materyali oldu. Buna karşılık, aylık artışın yüksek olduğu alt gruplar ise sırasıyla, %23,76 ile enerji ve yağlar ve %18,80 ile veteriner harcamaları oldu. Bir önceki aya göre azalış gösteren tek alt grup ise %0,38 ile hayvan yemi oldu.

Bu bağlamda;

1. Tarımsal Girdi Fiyat Endeksi (Tarım-GFE), yıllık %69,23 artış gösterdi. Bu artışların çiftçilerin ürün yetiştirme maliyetleri üzerindeki etkisi hakkında ne gibi bir değerlendirmeniz bulunmaktadır?
2. Ürünlerin taban fiyatları belirlenirken, (Tarım-GFE) gibi tarımsal girdi fiyatlarının enflasyon oranları dikkate alınmadığını görüyoruz. Bu nedenle, Tarım ve Orman Bakanlığı, taban fiyatların belirlenmesinde tarımsal girdi maliyetlerinin ve enflasyonun daha fazla dikkate alınmasını düşünmekte midir?
3. Çiftçilerimiz, artan maliyetlerle başa çıkmak ve adil bir gelir elde etmek için ne tür desteklerden yararlanabiliyorlar? Bu desteklerin içerik ve kapsamı nedir?
4. Tarım sektörünün sürdürülebilirliği için alınması gereken tedbirler hakkında Bakanlığınızın görüşleri nelerdir?
5. Tarım ürünlerinin taban fiyatlarının belirlenmesi sürecinde çiftçi birlikleri ve diğer ilgili paydaşlarla işbirliği yapılması ve onların görüşlerinin dikkate alınması konusunda Bakanlığınızın bir stratejisi bulunmakta mıdır?
6. Tarım sektörünün istikrarlı bir şekilde büyümesini desteklemek için Bakanlığınızın yaklaşımı ve politikaları nelerdir?
7. Gübre ve mazot fiyatlarındaki artış, çiftçilerin toplam maliyetlerini nasıl etkilemektedir? 2002/2023 yılları arasında gübre ve mazot fiyatlarında yaşanan artış oranları nasıldır?
8. Pamuk, arpa, buğday, ayçiçeği, mercimek gibi tarım ürünlerindeki taban fiyatların düşük olmasının çiftçiler üzerindeki etkisi nedir? 2002/2023 yılları arasında tarımsal ürünlere uygulanan taban fiyatların artış oranları ne kadardır?
9. 2023 yılında tarımsal ürünlerin tamamında belirlenen taban fiyatlar nedir ve bu fiyatlar çiftçilerin maliyetlerini karşılayabilecek düzeyde midir?
10. Hükümet, hayvancılık sektöründeki sorunları ele almak ve hayvan varlığının azalmasını önlemek için hangi önlemleri almayı planlamaktadır?
11. Süt fiyatlarının düşük olması ve küçükbaş hayvan fiyatlarının düşüklüğü gibi sorunlar, çiftçilerin gelirlerini nasıl etkilemektedir ve bu sorunlara karşı hangi tedbirler alınmaktadır?
12. Hayvan varlığının azalmasının, et fiyatlarına ve gıda güvenliğine etkileri hakkında ne tür bir değerlendirme yapılacaktır?
13. Tarım politikaları, çiftçilerin kentlere ve büyük şehirlere göç etmesine neden oluyor mu ve bu konuda alınacak önlemler nelerdir?
14. Uygulanan tarım politikalarından kaynaklı göç veren kentler hangileridir? Söz konusu göçlerin önlenmesine dönük herhangi bir girişimde bulunulmuş mudur veya bulunulacak mıdır?